

УДК 383.07(43)

Чумак М. Є.
Національний педагогічний університет
імені М. П. Драгоманова

ЕТАПИ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИКИ ДО ПРОФОРІЄНТАЦІЙНОЇ РОБОТИ З УЧНЯМИ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

У статті розглядаються питання моделювання педагогічного процесу, підготовки майбутнього вчителя до роботи у профільній школі. Представлені етапи підготовки майбутніх учителів до профорієнтаційної роботи.

Ключові слова: підготовка майбутнього вчителя, моделювання, профільне навчання.

Моделювання, як один із методів наукового дослідження, широко застосовується в педагогіці. Метод моделювання є інтегративним, він дозволяє об'єднати емпіричне і теоретичне в педагогічному дослідженні, тобто поєднувати в ході вивчення педагогічного об'єкта експеримент з побудовою логічних конструкцій і наукових абстракцій.

Модель – це штучно створений об'єкт у вигляді схеми, фізичних конструкцій, знакових форм або формул, який, будучи подібний до досліджуваного об'єкта чи явища, відображає і відтворює в більш простому і узагальненому вигляді структуру, властивості, взаємозв'язки і відносини між елементами цього об'єкта [4].

Для опису ефективності моделювання в педагогіку було введено спеціальне поняття – педагогічна валідність, яке близьке до достовірності, адекватності, але не тотожне їм.

Педагогічну валідність обґрунтовують комплексно: концептуально, критеріально і кількісно, тому що моделюються, як правило, багатофакторні явища. Ніяка модель, навіть дуже складна, не може дати повного уявлення про досліджуваний об'єкт чи явище, і точно передбачити його розвиток або описати траєкторію руху в якомусь власному просторі. Вченим доводиться при конструюванні моделей балансувати на межі їх повноти та валідності. Певну перспективу бачать у побудові комплексу моделей, що описують різні чинники розвитку освітньої системи. У проведеному дослідженні здійснено моделювання педагогічної системи підготовки майбутніх учителів технологій до профільного навчання учнів загальноосвітніх навчальних закладів.

Розроблена модель підготовки майбутніх учителів фізики до профорієнтаційної роботи з учнями загальноосвітніх навчальних закладів в умовах профілізації навчання розглядається нами як можливість реалізувати ті вимоги, які висуває ринок праці до фахівця, суспільство – до особистості, особистість – до умов своєї майбутньої діяльності.

При підготовці майбутніх учителів фізики елементи професійної орієнтації вивчаються в рамках різних навчальних дисциплін. Особливу роль у формуванні готовності майбутніх учителів фізики до профорієнтаційної роботи з учнями загальноосвітніх навчальних закладів в умовах профілізації навчання відіграють психологія, педагогіка і методика викладання фізики. Однак традиційна система викладання психології, педагогіки та методики викладання фізики є недостатньо узгодженою й дані курси вивчаються окремо один від одного, що не дозволяє досягти необхідної системності профорієнтаційних знань, умінь і навичок студентів, а отже, і сформувати готовність майбутніх учителів фізики до профорієнтаційної роботи з учнями загальноосвітніх навчальних закладів в умовах профілізації навчання.

Подолання такого положення справи бачиться багатьом науковцям у введенні різних додаткових, у тому числі інтегративних спецкурсів, в рамках яких студенти отримують реальну можливість зібрати всі розрізнені профорієнтаційні знання, вміння, навички в єдину систему. І хоча, при цьому спецкурси, як правило, передбачають формування цільових установок, засвоєння фундаментальних знань, формування профорієнтаційної спрямованості, озброєння профорієнтаційною технікою і технологією, розвиток здатності до безперервної і глибокої самоосвіти протягом усього життя, обмежуватися лише такими спецкурсами не можна, оскільки вони значно обмежені за часом і тому здатні дати лише загальне уявлення про профорієнтаційну роботу з учнями в умовах профілізації навчання.

Організаційною умовою формування готовності майбутніх учителів фізики до профорієнтаційної роботи з учнями загальноосвітніх навчальних закладів в умовах профілізації навчання, на наш погляд, є інтеграційний підхід до викладання психології, педагогіки та методики викладання фізики. Ключову систематизуючу роль відіграє методика викладання фізики, що обумовлено послідовністю вивчення даних дисциплін і тими особливостями, які накладає методика викладання фізики на вчителя, як організатора профорієнтаційної роботи з учнями в умовах профілізації навчання.

Але системні знання не зможуть бути повноцінними без можливості бути випробуваними в реальних умовах. Великі можливості для самоперевірки сформованості готовності до профорієнтаційної роботи з учнями в умовах профілізації навчання надаються студентам під час психолого-педагогічної практики.

Діяльність студентів під час психолого-педагогічної практики передбачає виконання завдань творчого характеру з моделювання, конструювання та проектування системи профорієнтаційних засобів, методик і технологій для ситуацій професійного самовизначення в умовах профілізації навчання. Це дозволяє студентам залучити наявні знання в систему і допомагає конкретизувати свою профорієнтаційну позицію й оформити її у власну концепцію профорієнтаційної діяльності в умовах профілізації навчання.

В умовах практичної профорієнтаційної взаємодії здійснюється апробація придбаних комунікативних профорієнтаційних умінь в умовах профілізації навчання, а також накопичення профорієнтаційного досвіду в його предметному і соціальному аспектах.

Формування готовності майбутніх учителів фізики до профорієнтаційної роботи з учнями загальноосвітніх навчальних закладів в умовах профілізації навчання був заснований на застосуванні як традиційних прямих засобів і способів формування, так і засобів і способів, які володіють непрямими позитивними генералізованими ефектами, і створюють умови для особистісного зростання майбутніх учителів фізики. У тому числі пов'язані з використанням різних нетрадиційних соціально-психологічних процедур: створення педагогічної техніки, оволодіння основами акторської майстерності, цілеспрямований розвиток окремих комунікативних навичок (емпатії, діалогічності), активізація мотиваційних ресурсів майбутніх учителів фізики, використання комплексних практик, цілеспрямовано стимулюючих креативність і самовираження майбутніх учителів фізики з допомогою спеціальних тренінгів [1; 3; 5; 6].

Підготовка майбутніх учителів фізики до профорієнтаційної роботи з учнями загальноосвітніх навчальних закладів, згідно повинна складатися з трьох етапів згідно логіки розвитку досліджуваної якості. Кожен з етапів переслідує основну для себе мету: орієнтаційну, рефлексивну, самореалізаційну.

Перший етап (орієнтовний) пов'язаний із засвоєнням змісту професійної підготовки, розвитком цілісного уявлення про профорієнтаційну діяльність в умовах профілізації

навчання, систематизацією та інтеграцією знань про основні об'єкти майбутньої профорієнтаційної роботи в умовах профілізації навчання, стимулюванням пізнавальної активності та ціннісних орієнтацій в області профорієнтаційної діяльності в умовах профілізації навчання.

Головна увага на цьому етапі звернена на формування мотиваційно-ціннісного і змістовно-операційного компонентів готовності майбутніх учителів фізики до профорієнтаційної роботи з учнями загальноосвітніх навчальних закладів в умовах профілізації навчання. Необхідно щоб студенти усвідомили важливість придбання профорієнтаційних знань, умінь і навичок для успішного здійснення майбутньої профорієнтаційної діяльності в умовах профілізації навчання; сформували інтерес до профорієнтаційного спілкування, отримали уявлення про основні особливості профорієнтаційного спілкування в умовах профілізації навчання.

У зв'язку з цим, на орієнтовному етапі готовності майбутніх учителів фізики до профорієнтаційної роботи з учнями загальноосвітніх навчальних закладів в умовах профілізації навчання необхідно розв'язати наступні завдання:

- активізувати інтерес студентів до дисциплін психолого-педагогічного блоку, до профінформаційних знань і умінь та стимулювати усвідомлення у студентів громадської цінності профорієнтаційної роботи з учнями в умовах профілізації навчання;

- актуалізувати профорієнтаційно значущі мотиви досягнення мети, ціннісні установки актуалізації профорієнтаційної діяльності в умовах профілізації навчання;

- сформувати цілісне уявлення про готовність майбутніх учителів фізики до профорієнтаційної роботи з учнями загальноосвітніх навчальних закладів в умовах профілізації навчання, систематизувати психолого-педагогічні знання про основні об'єкти майбутньої профорієнтаційної діяльності в умовах профілізації навчання.

- сформувати знання способів вирішення профорієнтаційних завдань в умовах профілізації навчання (організаційно-діяльнісних, конструктивно-прогностичних, інформаційно-оцінних тощо).

На першому етапі домінуючим засобом виступає дискусія. Дискусійні обговорення сприяють актуалізації мотивів досягнення і прагнення до самореалізації в профорієнтаційній діяльності в умовах профілізації навчання. Інші засоби є додатковими, які супроводжують (комунікативні завдання, діалоги), дозволяють підготувати (аналіз і рішення профорієнтаційно-педагогічних ситуацій) і закріпити (ділові ігри) результати впливу домінуючого засобу. У процесі вивчення інформаційного матеріалу діяльність студентів має активізуватися постановкою проблемних питань і проблемних ситуацій, виявленням суперечностей між сучасними вимогами до профорієнтаційного процесу в умовах профілізації навчання та існуючої практики. Студенти в процесі лекційних занять методами порівняння, зіставлення та протиставлення повинні аналізувати фактори профорієнтаційного процесу в умовах профілізації навчання: зміст, форми і методи управління цим процесом, виявляти зв'язки між профорієнтаційними цілями і засобами їх реалізації, можливостями профорієнтаційної діяльності в умовах профілізації навчання.

У зв'язку з цим, для проведення лекційних занять повинен відбиратися матеріал, що сприяє розумінню сутності виникнення і рішення профорієнтаційних проблем в умовах профілізації навчання; формуванню досвіду діяльності та взаємодії при вирішенні профорієнтаційних ситуацій і проблем; формуванню способу профорієнтаційної діяльності в умовах профілізації навчання. При розгляді теоретичних питань повинні відображатися суперечливі сторони різних профорієнтаційних явищ в їх діалектичній єдності та взаємодії, шляхи вирішення цих суперечностей, даватися завдання на пошук їх самими студентами; аналізуватися профорієнтаційні концепції, різні точки зору на профорієнтаційні проблеми в умовах профілізації навчання.

Експериментальна робота на першому етапі формування готовності майбутніх учителів фізики до профорієнтаційної роботи з учнями загальноосвітніх навчальних закладів в умовах профілізації навчання допомогла виявити психологічні умови, при яких вибрані педагогічні засоби дають оптимальний результат.

Першою психологічною умовою реалізації завдань першого етапу є формування, осмислення й прийняття мети навчання основ теорії та практики професійної орієнтації в умовах профілізації навчання. Вибір даної умови заснований на тому, що мета є важливим елементом самоорганізації активності студентів. З прийняттям мети навчання пізнавальна активність студентів набуває особистісного сенсу.

Другою психологічною умовою формування готовності майбутніх учителів фізики до профорієнтаційної роботи з учнями загальноосвітніх навчальних закладів в умовах профілізації навчання є орієнтація студентів в цінностях профорієнтаційного спілкування. Ціннісні орієнтації виступають як результат управління профорієнтаційним процесом в умовах профілізації навчання, що передбачає включення профорієнтаційних (насамперед, моральних) цінностей в структуру особистості й керівництво ними у профорієнтаційній роботі з учнями в умовах профілізації навчання.

Також процес формування готовності майбутніх учителів фізики до профорієнтаційної роботи з учнями загальноосвітніх навчальних закладів в умовах профілізації навчання на першому етапі буде ефективним, якщо дотримуватися дидактичних умов:

Процесуальна умова – процес навчання студентів спрямований на стимулювання усвідомлення майбутніми вчителями фізики протиріччя між вимогами професійної підготовки до знань і вмінь вчителя і ступенем їх опанування студентами.

Змістовна умова – зміст навчання передбачатиме розгляд профорієнтаційних цінностей, способів ефективно профорієнтаційної діяльності в умовах профілізації навчання з урахуванням міждисциплінарних зв'язків (інтеграційного підходу).

Методична умова – форми і методи навчання будуть включати студентів в ситуації наближені до реальної профорієнтаційної дійсності в умовах профілізації навчання (реалізація контекстного та діяльнісного підходів до засвоєння соціального досвіду).

Другий етап (рефлексивний) пов'язаний зі стимулюванням проявів у студентів власної профорієнтаційної позиції, яка передбачає вибір, рефлексію, досвід практичного застосування профорієнтаційних знань і умінь на основі власних моделей профорієнтаційної роботи з учнями в умовах профілізації навчання.

Головна увага на цьому етапі звернена на формування оціночно-рефлексивного компонента та розвиток змістовно-операційного компонента готовності майбутніх учителів фізики до профорієнтаційної роботи з учнями загальноосвітніх навчальних закладів в умовах профілізації навчання. Основні зусилля ми зосередили на формуванні особистісно-перспективній рефлексії у студентів.

Як відзначає М. В. Кларин, однією з тенденції розвитку сучасної освіти є формування рефлексивної культури професіоналів, тобто розвиток креативно-змістових властивостей особистості, її комунікативно-емпатійних можливостей у спілкуванні та конструктивної взаємодії з партнерами у спільній діяльності [2, с. 110].

Вивчення сформованості рефлексивних дій у майбутніх учителів фізики (самоаналіз, самооцінка, самоспостереження тощо) здійснювалося в ході аналізу студентами прийнятих ними рішень у конкретних профорієнтаційних ситуаціях, що виникають в умовах профілізації навчання.

Необхідно щоб студенти набули досвіду застосування отриманих профорієнтаційних знань, навчилися аналізувати конкретні профорієнтаційні ситуації, що виникають у процесі профорієнтаційної роботи з учнями в умовах профілізації навчання;

стали адекватно оцінювати себе й свої дії в процесі профорієнтаційної діяльності в умовах профілізації навчання; проявили здібності до корекції власної поведінки в залежності від ситуацій, що виникають у процесі профорієнтаційної роботи з учнями в умовах профілізації навчання.

Оскільки кожна з моделей профорієнтаційної поведінки в умовах профілізації навчання пов'язана з аналізом профорієнтаційних ситуацій та з співвіднесенням своїх особистісних особливостей з особливостями партнера і з даною ситуацією в цілому, то в основі вибору оптимальної моделі слід покласти творче ставлення до власної особистості, засноване на більш точній об'єктивній самооцінці, яка дозволяє творчо підійти до аналізу профорієнтаційної ситуації. Пошук оптимального способу рішення буде здійснюватись студентами усвідомлено, на основі стратегії.

Цілеспрямованість профорієнтаційної діяльності в умовах профілізації навчання студентів буде органічно пов'язаним з її обґрунтованістю, свідомістю. Обґрунтування правильності вибору тієї або іншої моделі поведінки буде відбуватися не тільки з опорою на теоретичні знання про профорієнтаційний процес в умовах профілізації навчання, а й проявлятися у використанні знань для аналізу індивідуальних особливостей своєї особистості. Цей аспект свідчить про те, що в ході реалізації профорієнтаційної діяльності в умовах профілізації навчання студентом більш активно керує механізм його особистісної рефлексії.

У зв'язку з цим на другому рефлексивному етапі формування процесу готовності майбутніх учителів фізики до профорієнтаційної роботи з учнями загальноосвітніх навчальних закладів в умовах профілізації навчання ми поставили наступні завдання:

1. Активізувати інтерес студентів до застосування психолого-педагогічних знань при вирішенні конкретних профорієнтаційних ситуацій, що виникають у процесі профорієнтаційної роботи з учнями в умовах профілізації навчання.

2. Сформуванню потреби студентів у процесі власної профорієнтаційної діяльності в умовах профілізації навчання орієнтуватися на самих себе, свій досвід, свої погляди.

3. Сформуванню досвід застосування отриманих профорієнтаційних знань з урахуванням специфіки профорієнтаційної роботи з учнями в умовах профілізації навчання.

4. Розвинути вміння і навички аналізу конкретних профорієнтаційних ситуацій, що виникають у процесі профорієнтаційної роботи з учнями в умовах профілізації навчання і завдань корекційно-регулюючого і аналітично-рефлексивного типів, ведення дискусій, які вимагають прийняття певної профорієнтаційної позиції, розкриття власного ставлення до подій профорієнтаційного процесу в умовах профілізації навчання; спостерігати, аналізувати, контролювати, рефлексувати себе в процесі профорієнтаційної діяльності в умовах профілізації навчання.

В якості засобів, спрямованих на вирішення завдань цього етапу, виступали аналітично-ситуаційні засоби (аналіз і рішення профорієнтаційних ситуацій: ситуації-проблеми, ситуації-оцінки, ситуації-ілюстрації, ситуації-вправи) які мають пріоритетне значення для формування оціночно-рефлексивного компонента готовності майбутніх учителів фізики до профорієнтаційної роботи з учнями загальноосвітніх навчальних закладів в умовах профілізації навчання.

Навчально-професійна діяльність студентів на цьому етапі передбачає самостійну роботу майбутніх учителів фізики з оцінки й вибору інформації для вирішення різних профорієнтаційних ситуацій, що виникають у процесі профорієнтаційної роботи з учнями загальноосвітніх навчальних закладів в умовах профілізації навчання, реальних конструктивно-прогностичних, організаційно-діяльнісних, корекційно-регулюючих і аналітично-рефлексивних профорієнтаційних завдань.

Рішення профорієнтаційно-педагогічних ситуацій, що виникають в умовах профілізації навчання, спрямоване на:

– самопізнання, саморегуляцію через спілкування з іншими, зіставлення самооцінки студентів з реальною оцінкою однокурсників, а також з реальною профорієнтаційною поведінкою в процесі профорієнтаційної діяльності умовах профілізації навчання;

– актуалізацію, виявлення і стимулювання розвитку особистісних якостей важливих при вирішенні профорієнтаційних ситуацій, що виникають в умовах профілізації навчання;

– висловлення власної профорієнтаційної думки, власної оцінки й самостійного вибору.

Логіка організації діяльності студентів на цьому етапі включає:

1. Групову взаємодію у формі дискусії в процесі підготовки рішення профорієнтаційних задач, що виникають в умовах профілізації навчання, пов'язану з обговоренням наступних питань: постановка цілей, конструювання профорієнтаційного процесу в умовах профілізації навчання, прогнозування результатів своєї профорієнтаційної роботи в умовах профілізації навчання; підбір оптимальних методів і прийомів досягнення цілей у вирішенні профорієнтаційних задач, що виникають в умовах профілізації навчання.

2. Групову взаємодію у формі дискусії в ході обговорення варіантів вирішення профорієнтаційних ситуацій, що виникають в умовах профілізації навчання, яка включає в себе: об'єктивну оцінку управління; корекцію змісту і методів, що використовуються у профорієнтаційній роботі з учнями в умовах профілізації навчання; самоаналіз і рефлексію ходу профорієнтаційної діяльності в умовах профілізації навчання, суб'єкт-суб'єктних відносин труднощів, що виникають в умовах профілізації навчання.

Групове обговорення прийнятого рішення профорієнтаційних ситуацій, що виникають в умовах профілізації навчання повинні будуватися за таким планом:

– самооцінювання;

– самопізнання у системі "Я й інша людина" (співвідношення себе з іншими), яке включає в себе наступне: установку на порівняння та зіставлення, опонування, рецензування, висловлювання власної думки;

– навчання самоаналізу (аналіз і самоаналіз за планом); навчання самоконтролю (самозвіт, установка на самоконтроль); навчання самостереженню (установка на самостереження).

На рефлексивному етапі домінуючим засобом, є аналіз і вирішення профорієнтаційних ситуацій, що виникають у процесі профорієнтаційної роботи з учнями загальноосвітніх навчальних закладів в умовах профілізації навчання, що спрямовані на самопізнання, саморегуляцію, висловлення власної думки, оцінки, самостійного вибору рішення тієї або іншої профорієнтаційної ситуації, що виникла в умовах профілізації навчання. Інші засоби є додатковими, які дозволяють підготувати і закріпити результати впливу домінуючих засобів. Діяльність студентів на цьому етапі включає в себе самостійну роботу з оцінки й вибору інформації для вирішення профорієнтаційних ситуацій, що виникають в умовах профілізації навчання; групову взаємодію у формі дискусії при підготовці рішення цих ситуацій та навчально-ділову гру як форму обговорення варіантів вирішення ситуацій. Вибір моделі поведінки при вирішенні профорієнтаційних ситуацій, що виникають в умовах профілізації навчання пов'язаний з аналізом самих ситуацій і з співвіднесенням своїх особистісних особливостей з особливостями партнера і з ситуацією в цілому.

Формування готовності майбутніх учителів фізики до профорієнтаційної роботи з учнями загальноосвітніх навчальних закладів в умовах профілізації навчання на

рефлексивному етапі пов'язане з активізацією психологічних умов, при яких вибрані педагогічні засоби дають оптимальний результат.

Першою психологічною умовою реалізації завдань другого (рефлексивного) етапу є здійснення систематичної рефлексії профорієнтаційної роботи з учнями в умовах профілізації навчання, яка виражається в усвідомленні та осмисленні студентами власних профорієнтаційних дій, методів, прийомів, способів профорієнтаційної роботи в умовах профілізації навчання, високою особистісною залученістю у процес рефлексивного осмислення профорієнтаційної ситуації.

Другою психологічною умовою формування готовності майбутніх учителів фізики до профорієнтаційної роботи з учнями загальноосвітніх навчальних закладів в умовах профілізації навчання є ціннісно-сміслові й операційне моделювання рефлексії та наступний переклад рефлексивних моделей в засоби самопізнання й самозміни особистості, яка носить узагальнюючий і проблемний характер.

Третій етап (самореалізації) пов'язаний з проектуванням, прогнозуванням, самореалізацією і самовдосконаленням студентами власної профорієнтаційної роботи з учнями в умовах профілізації навчання.

Необхідно щоб студенти виявили прагнення до проектування власної профорієнтаційної діяльності в умовах профілізації навчання, самореалізації і самовдосконалення; систематизували власний профорієнтаційний досвід і профорієнтаційні погляди; виробили власну концепцію профорієнтаційної діяльності, профорієнтаційну позицію, стиль роботи й поведінки в умовах профілізації навчання.

У зв'язку з цим на третьому етапі процесу формування готовності майбутніх учителів фізики до профорієнтаційної роботи з учнями загальноосвітніх навчальних закладів в умовах профілізації навчання вирішуються наступні завдання:

1. Активізувати усвідомлення студентами особистісної значущості профорієнтаційної роботи і прагнення до проектування, прогнозування, самореалізації і самовдосконалення студентами власної профорієнтаційної роботи з учнями в умовах профілізації навчання.

2. Систематизувати власний профорієнтаційний досвід і профорієнтаційні погляди, виробити власну профорієнтаційну позицію, стиль профорієнтаційної роботи й поведінки в умовах профілізації навчання.

3. Розвинути у майбутніх учителів фізики вміння проектувати й реалізовувати власну профорієнтаційну роботу в умовах профілізації навчання, коректувати власну профорієнтаційну поведінку залежно від профорієнтаційних ситуацій, що виникають в умовах профілізації навчання.

4. Стимулювати самореалізацію і самовдосконалення майбутніми учителями фізики власної профорієнтаційної роботи, конкретизувати свою профорієнтаційну позицію, створити власну концепцію профорієнтаційної діяльності в умовах профілювання навчання.

На третьому етапі провідною підсистемою є група імітаційних засобів. Домінуючим засобом тут виступають імітаційні ігри та ігрове проектування. Інші засоби цієї групи є додатковими (рольові та діяльнісно-практичні ігри). Інші групи засобів є допоміжними, які супроводжують (дискусії, діалоги), дозволяють підготувати (ситуації-оцінки, ситуації-вправи) і закріпити (ситуації-оцінки, ситуації-вправи, дискусії, діалоги) результати впливу провідної підсистеми засобів. Ігрові методи включають в себе і дискусію, і розбір конкретних ситуацій, а пошуковий характер ігрової діяльності служить засобом розвитку творчого профорієнтаційного мислення (що виражається в здатності до аналізу профорієнтаційних ситуацій, що виникають в умовах профілізації навчання) і умінь ефективної профорієнтаційної взаємодії в умовах профілізації навчання.

Отже, головна увага на орієнтовному етапі звернена на формування мотиваційно-ціннісного і змістовно-операційного компонентів готовності майбутніх учителів фізики до профорієнтаційної роботи з учнями загальноосвітніх навчальних закладів в умовах профілізації навчання. Рефлексивний етап спрямований на формування оціночно-рефлексивного компонента та розвиток змістовно-операційного компонента. На цьому етапі закінчується формування всіх компонентів готовності майбутніх учителів фізики до профорієнтаційної роботи з учнями загальноосвітніх навчальних закладів в умовах профілізації навчання, і система переходить до саморозвитку.

Використана література:

1. Варениця О. А. Підготовка вчителя до здійснення профільного навчання (профорієнтаційний аспект): (Інтернет-конференція "Підготовка вчителя до здійснення профільного навчання" від 15.05.2009) [Електронний ресурс] / О. А. Варениця // Освітньо-інформаційний портал МОІППО. – Режим доступу : http://www.moippo.mk.ua/communication/forums/index.php?PAGE_NAME=read&FID=8&TID=58#.
2. Кларин М. В. Личностная ориентация в высшем образовании / М. В. Кларин // Педагогика. – 1996. – № 2. – С. 14.
3. Нечипорук Т. М. Підготовка вчителя до здійснення профільного навчання: (Інтернет-конференція "Підготовка вчителя інформатики до здійснення профільного навчання" від 15.05.2009) [Електронний ресурс] / Т. М. Нечипорук // Освітньо-інформаційний портал МОІППО. – Режим доступу : http://www.moippo.mk.ua/communication/forums/index.php?PAGE_NAME=read&FID=8&TID=58#.
4. Чистякова С. Н. Педагогическая поддержка профессионального самоопределения старшеклассников: книга для учителя и социального педагога / С. Н. Чистякова, П. С. Лернер, Н. Ф. Родичев, Е. В. Титов; [под ред. С. Н. Чистяковой]. – М. : Новая школа, 2004. – 112 с.
5. Шарунов Є. О. Підготовка вчителя до здійснення профільного навчання: (Інтернет-конференція "Підготовка вчителя до здійснення профільного навчання" від 15.05.2009) [Електронний ресурс] / Є. О. Шарунов // Освітньо-інформаційний портал МОІППО. – Режим доступу : http://www.moippo.mk.ua/communication/forums/index.php?PAGE_NAME=read&FID=8&TID=58#.
6. Юрпольська Н. О. Підготовка вчителя до здійснення профільного навчання: (Інтернет-конференція "Підготовка вчителя до здійснення профільного навчання" від 15.05.2009) [Електронний ресурс] / Н. О. Юрпольська // Освітньо-інформаційний портал МОІППО. – Режим доступу : http://www.moippo.mk.ua/communication/forums/index.php?PAGE_NAME=read&FID=8&TID=58#.

Аннотація

В статтє рассматриваются вопросы моделирования педагогического процесса, подготовки будущего учителя к работе в профильной школе. Представлены этапы подготовки будущих учителей к профориентационной работе.

Ключевые слова: *подготовка будущего учителя, моделирования, профильное обучение.*

Annotation

In the article the questions of design of pedagogical process, preparation of future teacher are examined to work at type school. The stages of preparation of future teachers are presented to work.

Keywords: *preparation of future teacher, design, type studies.*